

АЛЬМАНАХ

Ними школа стоїть

Вип.5

Дрогобич
2007

Вступне слово

Метою даного випуску є висвітлення різних напрямків роботи навчального закладу та його історії.

Біографія чільного діяча греко-католицької Церкви графа Андрея Шептицького постійно стає предметом вивчення учнями 9-10 класів з історії України. Зрозуміло, що охопити всі сторони життя і діяльності такої Особистості силами учнів середньої школи не можливо, але показати його велич, його велику духовність і національний патріотизм діти намагаються з року в рік. Стаття, вміщена в цьому випуску, є збірником матеріалів знайдених нашими учнями, об'єднаними завдяки праці учениць 11-Б класу 2006/2007 н.р. Паславської Орести та Мицан Марії. Сподіваємось, що ця стаття зможе зародити в нових душах шану перед величчю нашого земляка.

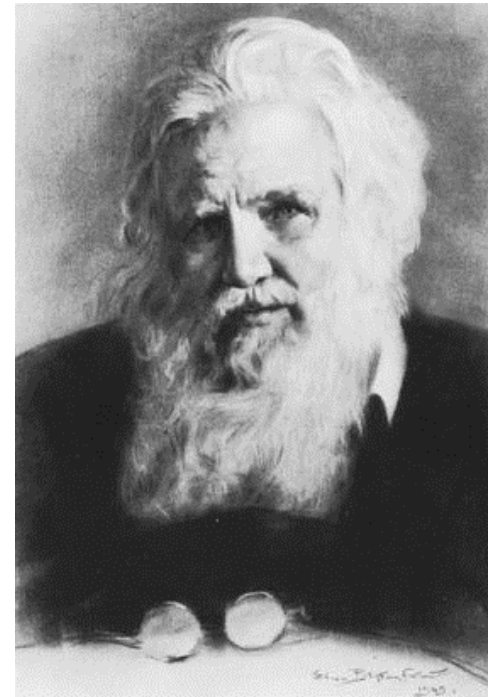
Наступна стаття про одного з засновників і фундаторів нашої Alma Mater – Володимира Ільницького, славетного дрогобичанина. Автор - Василь Ільницький, студент історичного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Стаття передана завдяки сприянню Ільницької Наталії.

Зрозуміло, що не можна пропустити статті про нашу ученицю, яка, будучи ще зовсім юною, прославила не тільки нашу школу, але й цілу Україну – Наталію Мойшевич. Сьогодні вона - діючий чемпіон світу з кік-боксингу та переможець багатьох інших як міжнародних так і всеукраїнських змагань (уже декілька років). Бажаємо їй нових звершень та перемог, і не тільки на спортивному полі.

Такі особи вже за життя належать до історії, а їх постаті, увіковічені в портретах і монументах, мають право на почесне місце у національному пантеоні їх нації.

Доля судила, що винищена лихоліттям галицька галузь великої української нації серед тяжких злиднів і духовного упадку вилонилася, а коли ні, то прийняла в своє лоно, як дар, таку величну і могутню постать в особі Митрополита Андрея Шептицького.

Рід Шептицьких

Андрей Шептицький – видатний церковний, культурний і громадський діяч, Митрополит Галицький, архієпископ Львівський і єпископ Кам'янець-Подільський.

Андрей Шептицький походив із заможної галицько-польської родини. Предками батька-графа Івана Шептицького, землевласника, громадського і політичного діяча, були галицькі бояри, відомі з часів князя Лева. Відомі дві лінії в родині Шептицьких - з Шептиць і Угерців. З незалежних суспільно-політичних обставин український

боярський рід Шептицьких полонізувався, прийнявши католицьку віру і латинський обряд. З обох ліній Шептицьких вийшло чимало відомих діячів католицької та греко-католицької церков.

Шептицькі - один з найстарших боярських родів Галицької

Землі, - мали маєтності в Перемиському князівстві між Перемишлем і Самбором. Цей рід спочатку звався Шептицями або “з Шептиць”, а потім Шептицькими, іноді з додатком "з Шептиць". Шептицькі ще набули с. Угерці в Рудецькому повіті, і тому одна вітка звалася “на Шептицях”, а друга “на Воцанцях та Угорцях”.

Батьком Андрія Шептицького - був граф Іван Шептицький. Батько був латинського обряду, але почував себе русином, про це відчуття свідчить те, що своїх трьох синів назвав українськими іменами Роман, Лев та Юрій. Вихований у мирському дусі, пам’ятав про своє українське коріння і зібрав великий архів, розказував дітям про їх українські корені та славних предків, спілкувався з відомими українськими вченими і діячами.

Мати Софія була донькою відомого польського поета і драматурга Олександра Фредри, багатогранно освічена, від природи дуже талановита, побожна жінка, знала крім української та польської, ще німецьку, французьку і англійську мову. Перебуваючи в Парижі, графиня Софія брала приватні уроки живопису в найкращих французьких художників того часу.

У домі Шептицьких панувала атмосфера правдивої християнської побожності. Вся сім’я спільно відмовляла щоденні молитви і часто всі приступали до св. Причастя.

Дитинство А. Шептицького

Слуга Божий Роман народився **29 липня 1865 року** в селі Прилбичах Яворівського повіту на Львівщині. При хрещенні отримав імена Роман, Марія і Олександр. Коли прийшов четвертий або п’ятий рік життя, здивувало те, що після розповідей про Ісуса в його серці затремтіло зворушення і на очах з’явилися сльози.

Роман був дуже живим хлопцем. Він усім цікавився, все легко сприймав і засвоював. Митрополит Роман був рідкісним мовознавцем. Він знав добре старовинні мови - латинську,

грецьку, єврейську. Початкову та середню освіту здобув удома та в гімназії св. Анни у м. Кракові, де у 1883 році успішно склав випускний іспит і вступив на військову службу, але через хворобу був змушений її залишити (хворів на скарлатину). Навчався на юридичному факультеті Краківського та Вроцлавського університету.

У 1887 році він відвідав Київ, де познайомився з професором В.Антоновичем, а в Москві - з філософом В.Соловйовим.

19 травня 1888 року Шептицький захищає ступінь доктора права. Маючи диплом, він записується на правничий факультет у Мюнхені, а згодом на філософічний факультет у Відні.

Шляхом служіння Богу

28 травня 1888 року вступив до монастиря отців Василіан у Добромилі, де у чернецтві прийняв ім’я Андрей. На священника висвячений єпископом Ю.Пелешем 22 серпня 1892 році. У монастирі Андрей Шептицький як послушник виконував зразково всі приписи чернечого устрою і накази настоятелів і був для всіх прикладом побожності, покори і послуху. У навчанні монах Андрей був дуже наполегливим. Студіював теорію вимови, опанував латинську і грецьку мови.

У 1890-1891 р.р. Шептицький у Краківській єзуїтській колегії вивчає богослов’я та завершує навчання ступенем “ад гратум”, що відповідає докторському чину.

У 1892 році отримує ступінь доктора філософії у Краківській єзуїтській колегії.

13 серпня 1892 року складає вічні обіти. 22 серпня 1892 року був висвячений у священники у Перемишлі, згодом став магістром молодих ченців у Добромилі (1892-1896).

3 вересня 1892 року Андрей прийняв ієрейські свячення з рук Єпископа Юліана Пелиша. Закінчивши Богословські філософські студії у Кракові, він знову повертається до Добромільського монастиря, де у 1893 році стає магістром новиків, бібліотекарем і завідувачем монастирської церкви,

професором класичних мов, вікарієм, а у 1896 році - ректором вищої богословської школи.

11 вересня 1892 року Шептицький відправив першу Службу Божу у рідному селі Прилбичах.

У 1893 році Василяни перебрали на новіціят і призначили магістром новаків о. А. Шептицького. Науки для новаків Шептицький читав тільки українською та жив дуже скромно.

З 1895 року у монастирі обов'язки о. Шептицького значно розширились. Його призначають заступником настоятеля, еклезіархом, дорадником і професором класичних мов.

22 червня 1896 року А. Шептицькому пропонують зайняти місце ігумена монастиря св. Онуфрія у Львові. Слава про нього розлетілася, мов птаха по всій Галичині.

19 травня 1897 року тиражем 10 тис. примірників вийшов журнал "Місіонар Пресвятого Серця Ісусового" і виходив до 1944 року.

У 1898 році запрошений професором богослов'я Криштинопільського монастиря, де він викладав моральну та догматичну теологію.

26 серпня 1898 року він повністю переїжджає до Криштинополя, передавши уряд ігумена о. П. Філясові.

Вступаючи до монастиря, Шептицький мав мету як місіонер доносити Слово Боже до свого народу і служити тільки українському народу, аби виправити кривди своїх предків, які спольщилися і покинули Українську Церкву.

Покладаючись на волю Божу о.А.Шептицький у 1899 році прийняв єпископство у Станіславові. Недруги розпускали плітки та чутки про те, що новий владика - пан поляк. Відвідуючи з місіями та благословенням свою паству, він звертався зі словом Божим до людей на Покуті, Буковині, Гуцульщині. Паства, прості люди сприймали А.Шептицького радісно та щиро.

Усім серцем та душею служив єпископ своєму народові, відвідував гімназії, школи, прочан та в'язнів. Люди любили його

і був великий жаль, коли прийшла звістка, що їх владика стає архієпископом та Митрополитом Галицьким, та й сам владика просльозився, коли відправив останню Службу Божу у Станіславі.

Митрополит Галицький

1906р. очолював делегацію до імператора Франца Йосифа І, яка поставила питання про надання українцям рівних прав з іншими народами Австро-Угорської монархії.

22 жовтня 1900 року кир Андрей відвідав Рим, Папа Лев ХІІІ запросив його на аудієнцію і сповістив його про своє рішення – призначити його на митрополичий пост, а 31 жовтня з'явилось підтвердження про номінацію Галицьким Митрополитом.

Митрополит відчув, що він повинен відразу дати всім зрозуміти, що він Русин і буде йти до кінця життя зі своїм народом й заради нього працювати. Протягом всього сорокарічного архиєрейства він залишався вірний своєму слову, виконуючи всі сподівання та побажання свого улюбленого народу. Він не обмежувався однією ділянкою – церковно-релігійною, а захоплював українську культуру й українське життя на українських землях. Його порівнювали з міфічною постаттю, що має кілька облич, звернених в різні сторони, спрямовані на різні сфери "життя".

Митрополит Андрей мав на меті не лише злуку греко-католицької та православної церков, але злуку всієї Східної Церкви з Церквою Західною. Як Князь Церкви і будитель релігійного життя Шептицький віддав усі сили ідеї християнської любові до ближнього. Намагався утвердити духовну, моральну гармонію в народі, закликав допомагати нужденним інших народів, націй, брати їх під свою опіку і охорону. Він виступив проти відокремлення школи від церкви, а у проповідях закликав проти насильства над Українською Церквою. За ці проповіді Митрополита було заарештовано 18 вересня 1914 року і за наказом генерала Брусилова вночі вивезено до Києва. Та Митрополит, розуміючи про наміри

царського уряду, висвячує о.Й.Боцяна на єпископа. Наступного дня його відправлено до Нижнього Новгорода, пізніше до Курська, де він перебував під строгим наглядом до весни 1916 року. Звідти його перевезли в Суздальський Спасо-Євфиміївський монастир, перетворений у в'язницю. Лютнева революція 1917 року дала свободу Митрополиту.

Звільнений у березні 1917 року, Шептицький відбув синод Російської Католицької Церкви в Петрограді і призначив студита Л.Фьодорова екзархом для католиків у Росії, а в Києві – о.М.Цегельського для України. За час короткого перебування в Києві Митрополит мав зустріч з членами Центральної Ради, хоча соціалістичні діячі поставилися до нього холодно. Повертаючись через Фінляндію, Стокгольм, Гамбург, Митрополит зупинився в Швейцарії, а відтак у Відні.

Як посол Галицького сейму він захищав майнові і соціальні інтереси українських селян та підприємців від утиску німців, поляків, євреїв. У роки II світової війни він переховував у підвалах Святоюрського храму сотні євреїв, за що був удостоєний пам'ятника в Ізраїлі. Також протестував проти українських студентів Львівського університету. Він приховував свою порятункову акцію від більшої частини духовенства – тому що цього вимагали обставини і через антисемітизм значної частини священників.

1923р. засновує Богословське наукове товариство, журнал “Богослов'я”. У 1929 р. засновує Греко-Католицьку Богословську Академію.

26 вересня 1923 року був заарештований польською розвідкою і депортований до Познані. Після втручання папи Пія XI його звільнено і в січні 1924 року він повертається до Львова. Митрополит продовжував висувати протести, висунув протест проти тоталітарного поділу Європи між Гітлером і Сталіном. Його діяльність мала українське державотворче спрямування.

Щоб скріпити свою Церкву, Митрополит скликав синоди: єпархіальний 1905р., а також конференції єпископату греко-католицької Церкви у Львові 1927р., в Ужгороді 1928 р. та Римі

1929р.

Це була Свята Людина, бо любила весь світ і виступала проти насильства, ніколи нічого не боявся і був готовий не все заради блага людей.

У 1930 році засновує “Український католицький союз”, що видає на кошти Митрополита три часописи “Мета”, “Дзвони”, “Христос наша сила”. Для друку книг закуповує окрему друкарню “Бібліос”.

У Львові збудував церкву Андрея Первозванного, монастир сестер Служниць Василіанок у Львові і Словіні. Не забуває про емігрантів. У 1910 році відвідує вірних у Канаді та Америці, де згодом добивається будівництва двох греко-католицьких церков.

У 1907 році під прізвищем Олесницького Митрополит таємно виїжджає до Росії, де налагоджує особисті контакти з російськими та білоруськими католиками. Згодом висвятив для російських католиків екзарха Фьодорова.

Знаючи німецьку, французьку, англійську, італійську, гебрейську, будучи визнаним семітологом та людиною, що володіє багатьма діалектами української мови Шептицький підготовлений до наукової праці. Сам архів Митрополита – це величезна збірка наукових досліджень. Щорічно навчає за власний кошт науковців, професорів у Швейцарії, Відні та Римі. Розвиває народну та середню освіту, закуповує різне обладнання для шкіл і гімназій.

Митрополит першим із вищих ієрархів греко-католицької церкви почав використовувати народну мову в спілкуванні з вірними. Ніхто з єпископів раніше не писав до гуцулів послання їхнім діалектом.

Ідучи дорогою Ісуса Христа, щиро пронизаний любов'ю до ближнього, Митрополит розвиває добротинну діяльність, допомагаючи сиротам, хворим, бідним. Він є фундатором багатьох сиротинців при монастирях. Сам постійно утримує 20 воєнних сиріт та 40 гімназійних учнів, щоденно брат-чернець роздає заздалегідь приготовлені гроші простакам та жебракам.

Намагаючись покращити економічний стан суспільства, вкладає кошти у розбудову української економіки. За кошти Митрополита Тит Войнаровський засновує банк “Земля”, засновує власний “Аграрний Гіпотетичний Банк”, вкладаючи в його розвиток мільйонний акційний капітал.

Заслугою Митрополита є створення Національного музею у м.Львові. Джерелом натхнення у створенні такого унікального музею стали стародавні українські ікони, які знайшов у с.Поляна, що неподалік Добромила. Збираючи твори мистецтва, Шептицький мав мету – виховання високого рівня культури нації засобами розвитку мистецтва, науки та освіти.

Заходом комісії охорони природи при НТШ Митрополит дав розпорядження утворити на землях Львівської митрополії заповідник кедрових лісів на горі Яйце, що біля Підлютого, та заповідник степової рослинності біля Чортової Гори на Рогатинщині. То були одні з перших природних заповідників у Західній Україні.

22 грудня 1939р. висвятив на єпископа свого наступника – ректора Львівської духовної семінарії о.Й.Сліпого. У жовтні 1939 р. призначив екзархів для вірних візантійського обряду, що проживали на території Радянського Союзу: єпископа М.Чернецького для Волині та Полісся, о.К.Шептицького для Росії та Сибіру.

1941р. очолив Українську Національну Раду, а 1944р. – Всеукраїнську Національну Раду. Негативно ставився до німецького окупаційного режиму.

21 листопада було видано пастирський лист Митрополита “Не вбий”, в якому звучали заклики до примирення політичних сил українського суспільства, засуджувалися політичні вбивства і містилися застереження про відлучення від церкви організаторів і виконавців подібних злочинів.

Завершення життя

З кожним роком стан Митрополита Шептицького погіршувався. У вересні 1944 р. уже сам не міг правити Службу

Божу, бо друга рука стала немічною. Інколи втрачав свідомість, пам’ять. Усі хвороби переносив спокійно, хоч деякі з них завдавали великого болю, і бувало, що кілька діб підряд не міг заснути. Деякі важливі документи підписував, взявши перо в рот, низько нахилившись. Згодом хвороба не дозволяла Митрополитові встати з ліжка. Андрей Шептицький, відчуваючи наближення смерті, прийняв св. Тайну із великою побожністю. Від кінця вересня кожного дня і цілий жовтень йому заносили св. Причастя до спальні та подавали хворому, яке він приймав з великою побожністю. “Дні митрополита були злічені”, - так говорив лікар Василь Кархут. Біля Митрополита день і ніч чергував Маріан Панчишин.

За переказами людини, яка чергувала біля Митрополита в ніч з 31 жовтня на 1 листопада 1944 р., “Митрополит Андрей Шептицький був накритий, а руки були на верху ковдри. Митрополит почав молитись по-французьки, а потім на церковнослов’янській, пізніше дрожащим голосом виразно і голосно сказав: “Я вмираю!”. Він лежав з замкнутими очима і майже не дихав. Почав молитися і, сказавши свої останні слова про церкву, затих.

Один зі свідків смерті А.Шептицького о.Й.Кладочний описав такий факт: “Це було останнього дня жовтня 1944р. Зібрані в сусідній з келією Митрополита кімнаті півголосом розмовляли між собою про страшні наслідки для нашої Церкви смерті Митрополита. Нараз Настя Волошин (сестра-василіанка стигматичка) почала вдивлятися пильно навпроти себе і тихо запитала: “А що це за старша пані сидить на кріслі поряд з Митрополитом, вбрана зовсім на чорно?”. Ми всі дивились на те місце, куди показала Настя, але нічого не бачили. Запитав о.Климентій: “Як же вона виглядає?”. І Настя почала описувати. Відтак приніс фотографію. Настя оповідала, а ми дивилися на знімку. Опис Наталі цілком покривався з виглядом особи на фотографії. о.Климентій показав принесену знімку Насті, то вона сказала, що то є та сама пані. о.Климентій звернувся до нас і тихо сказав: - “Це мама наша – Митрополита і моя. Вона

прийшла, щоби бути при переході душі Митрополита з тіла у вічність". У кімнаті запанувала гробова тиша." (П.Шкарб'юк. "Виноградник Господній". - Львів, 1995р. – с.194). Після тяжкої і виснажливої хвороби о.Андрей помер 1 листопада 1944 р. Похований у підземеллі собору св. Юра у Львові. На похороні було багато людей, представників НКВС, а М.Хрущов привіз вінок від Й.Сталіна.

За сорок п'ять років на митрополичому престолі Митрополит А.Шептицький виховав для українського народу справжніх душпастирів, які, за прикладом свого учителя, не цуралися рідного народу у важку хвилину випробувань, ризикували своїм життям, коли рятували інших.

Творчість Андрея Шептицького

Пастирське вчення Митрополита на суспільну тематику можна умовно поділити на три групи.

I - основи християнського суспільного життя. До неї належать 16 документів програмного характеру, які висвітлюють загальні принципи християнського суспільного життя: "Християнська Робота" (2.08.1899), "Християнська родина" (1900), "Найбільша Заповідь" (4.01.1901), "О подружінстві і родині"(17.02.1902), "О місіях і духовних вправах" (12.07.1902), "О канонічній візитації" (26.07.1902), "О квесті соціальной" (21.05.1904), "О церковнім братстві" (два послання лютий 1905), "О відданю ся Христовій любові" (29.05-11.06.1909), "Послання з закликом до єдності і солідарности" (12.07.1923), "Про покаяння" (січень 1934), "Про милостиню" (березень 1940),"Про ліберальну совість" (30.04.1942), "Про милосердя" (червень 1942), "Не убий" (21.11.1942)

II - звернення до окремих груп і спільноти. Це 14 послань: "До Української інтелігенції" (27.01.-9.05.1900), "До моїх любих гуцулів" (21.11.1900), "Послання до поляків греко-католицького обряду"(16.05.1904), "О солідарности" (31.01.1905), "Про слідовність у громадському житті " (11.01.1906), "Слово до Української молоді" (1932), "Хто винен " (1934), "До недужих" (січень 1934) , "До Української молоді" (грудень1939), Про

переслідування Церкви радянською владою" (березень 1940), "До виїжджаючих на роботи Райху" (22.12.1942), "До працюючих у Німеччині" (16.04.1943).

III - застосування християнської етики до суспільно-політичної діяльності. Це - 34 послання, в яких є рекомендації як застосовувати на практиці християнську етику.

Пам'ять народна

Після знищення українських греко-католицької (1946р.) і автокефальної церков (1930) влада доклала усіх зусиль, щоб стерти навіть ім'я Митрополита із пам'яті народу. У 1947 р. було закрито собор св. Юра, де лежало тіло А.Шептицького, щоб віруючі не змогли прийти і поклонитись йому. За благородні вчинки, непорочне життя, щедрість та доброту уже мертвого Митрополита народ вважав святим. Але тодішня влада не допустила появи жодного слова в засобах масової інформації про Митрополита. Після розпаду СРСР люди згадали про Митрополита Андрея Шептицького.

28 липня 1990 р. було відновлено Народну Лічницю, засновану 22 січня 1903 р., що 10 квітня 1938 р. стала народним шпиталем. Було відновлено товариство "Народна Лічниця", обрано раду, контрольну комісію і товариський суд.

Через 5 днів після цього у с. Прилбичах Яворівського повіту, на отчій землі Митрополита, відбулося святкування 125-річчя від дня його народження. Біля родинної каплички Шептицьких гості з Канади, Аргентини та Франції відправили молебень і панахиду за Слугу Божого Андрея. Цього ж дня в Прилбичах відбулось освячення могил Українських Січових Стрільців. У четвер 27 жовтня 1994 р. єпископ-ординарій Самбірсько-Дрогобицької єпархії Української греко-католицької церкви Юліан Вороновський видав послання "З нагоди 50-річчя смерті Слуги Божого Андрея Шептицького".

Василь Ільницький

Громадсько-політична діяльність Володимира Ільницького на Дрогобиччині у міжвоєнний період

Історія Дрогобича та його околиць в міжвоєнний період ще не до кінця вивчена. Чимало історичних подій того часу потребує нових інтерпретацій та переосмислення, чимало відомих особистостей та історичних постатей залишаються в тіні, а їхня роль у суспільно-політичних процесах та явищах того часу ще належно не оцінена. Особливо маловивченими залишаються суд і адвокатура.

Дрогобицький суд був повітовим (за австрійських часів) або гродським (за Польщі) судом, тобто

залишався найнижчою ланкою в системі судів, проте, незважаючи на це, він був найбільшим за кількістю розгляду справ, суддів, адвокатів, причому їхня професійність була настільки велика, що до них по юридичну допомогу звертались не тільки мешканці інших регіонів, але і з-за кордону. Це свідчило про професіоналізм дрогобицьких адвокатів. Кількісно суддів нараховувалося до тридцяти, адвокатів до 100, причому українців було 17 (д-р Іван Блажевич, д-р Ілля Вінницький, д-р Степан Витвицький, mgr. Богдан Геврик, д-р Петро Гнатів, д-р Ярослав Городиський, д-р Володимир Ільницький, д-р Володимир Кобрин, д-р Іван Кобилецький, д-р Осип

Костшембський, д-р Гринь Кузів, д-р Zenon Нижанковський, д-р Віктор Пацлавський, д-р Роман Савойка, д-р Володимир Скибінський, д-р Осип Смольницький, д-р Юрій Соневицький), 5-поляків, решта — євреї.

Зосередження такої кількості талановитих адвокатів у Дрогобичі зумовлювалося тим, що місто було центром нафтового промислу; тут знаходилися нафтові фірми, що забезпечували високооплатність справ.

Герб роду Сасів

Особливу увагу заслуговує діяльність видатного адвоката, громадського діяча, українського патріота доктора Володимира Даниловича Ільницького. Його громадсько-політична діяльність у 20–30 роках ХХ століття на Дрогобиччині – це приклад служіння народові. Підтримуючи прагнення українського народу в найтяжчий час, не боявся втрат і самої смерті. Сучасна громадськість Дрогобиччини небагато знає про

внесок цього діяча в розвій українського руху в краї. Тому автор ставить перед собою мету заповнити цю прогалину. Джерельна база для вивчення біографії В.Ільницького обмежена й не до кінця вивчена. Короткі біографічні відомості про В.Ільницького вміщені в першому збірнику „Дрогобиччина - земля Івана Франка”, зокрема у статті Зенона Нижанковського “Суд і адвокатура Дрогобича”. Досліджуючи біографію В.Ільницького, нам вдалося частково розширити ці відомості даними, отриманими від його сина Данила, який проживає в Польщі, та від сина Степана, який проживає в Канаді; зі свідчень очевидців, шляхом опрацювання архівних матеріалів. Систематизувавши ці дані, вдалося закрити деякі “білі плями” в біографії Володимира Ільницького і його родини.

Батько Володимира Ільницького Данило Іванович народився 27 липня 1857 року в селі Верхнє Гусине Турківського району в родині заможного господаря. Він отримав змогу навчатися в Перемишльській семінарії. Перед висвяченням Данило покинув цей навчальний заклад і разом з мандрівним театром опинився в місті Підгайці, де зайняв посаду лісника. У 1905 році Данила паралізувало і він сам не міг пересуватися, лікарі порадили змінити клімат. Він повернувся в село Верхнє Гусине, де проживала його родина. Брати допомогли збудувати будинок, де він і проживав. Сім'я Данила (дружина, син Володимир і донька) тим часом мешкали в Дрогобичі. Налагодивши зв'язки з місцевим священиком Тришньовським, Данило розгорнув широку просвітницьку роботу. Зокрема, був організатором товариства імені Качковського, з його ініціативи в селі була побудована хата – читальня, в якій була зібрана велика кількість різноманітної літератури. Окрім цього, в селі регулярно на релігійні свята відбувались постанови вистав, до участі в яких залучалося місцеве населення. Данило допоміг людям повернути частину лісу у власність громади (до цього ліс був власністю польського пана Лібена). Завдяки його фінансовій допомозі були відправлені представники від села у Відень, які, після

представлення документів перед урядовим комітетом із земельних питань, домоглися того, що для села виділили 300 гектарів лісу у користування. Також в селі була побудована крамниця, в якій жителі могли придбати предмети першої необхідності.

Напередодні Першої світової війни, у 1914 році, Данило переїхав у Дрогобич, де й помер 14 березня 1914 року. Його тіло поховано на цвинтарі, що на вулиці Трускавецькій у Дрогобичі¹.

Саме в такій сім'ї в атмосфері національно-патріотичного виховання виростав Володимир Ільницький. Це виховання наклало глибокий відбиток на подальші покоління родини Ільницьких (наприклад, в одному з листів від 15 травня 1997 р. із Кракова до родини в Україні син В.Ільницького Данило почав із таких слів „Перш за все я українець і говорю в Польщі по-українськи. Діти і внуки майже цілком говорять по-українськи”²). Нашим державним діячам і псевдопатріотам необхідно вчитися в таких людей основ патріотизму та націоналізму .

Народився Володимир Данилович Ільницький 1877 року в Підгайцях на Тернопільщині. Володимир отримав добру освіту (закінчив четверту гімназію у Львові і правничий факультет Львівського університету). Після закінчення університету Володимир Ільницький почав адвокатську практику в канцелярії адвоката Шайне у Дрогобичі. Остання спеціалізувалася на високооплатних нафтових справах. Виконуючи сумлінно свою роботу, Володимир Ільницький здобув авторитет — реноме професійного адвоката у Дрогобичі. Це дозволило йому в 1917 році відкрити свою власну адвокатську контору і стати головним адвокатом з нафтових справ³. Поза професійною діяльністю

¹ Записано 26. 01. 2004 р. від Ільницького І.М., 1921 р.н. (с. Модричі). Зберігається в особистому архіві автора.

² З листа Данила Ільницького Івану Ільницькому, Краків, 15 травня 1997 р. Зберігається в особистому архіві автора.

³ Пастух Р. Є в Дрогобичі вулиця імені Володимира

В.Ільницький зарекомендував себе активним громадським і суспільно-політичним діячем. Він стає активним учасником і засновком усіх тодішніх українських товариств. На громадській ниві проявив себе як надзвичайно багатогранна особистість. Був одним із засновників української спілки для розшуку та експлуатації нафти поза Бориславським басейном, учасником туристично-спортивного товариства "Підгір'я"⁴, яке 1935 року змінює свою назву на нову — "Ватра"⁵. Плекання фізично-сильної і здорової молоді було основним завданням Товариства. Саме таку мету насамперед ставили перед собою учасники Товариства. В той час саме спорт за розвитком своєї різноманітної діяльності починає відігравати особливо важливу роль у вихованні національно свідомої молоді, яка поза спортивною діяльністю стає національним чинником боротьби за державну незалежність.

З 1920 року Володимир Ільницький працював на виборній посаді другого заступника бургомістра Дрогобича, яка була зарезервована для представника українців для захисту їхніх національних інтересів. Одержуючи за цю роботу винагороду в 1100 злотих, він регулярно передавав їх на потреби „Рідної школи”. З 1923 по 1930 рік В.Ільницький обіймав важливу посаду голови громадського комітету з побудови приміщення Дрогобицької приватної гімназії “Рідної школи”. Для будівництва гімназії був організований збір коштів, під час якого особливо відзначилися Віктор Пацлавський, Володимир Ільницький і Володимир Кузьмович⁶. Нарешті, він очолював

повітовий кружок “Рідної школи”, який утримував місцеві українські школи, серед них і гімназію⁷.

У 1935 році був організований Повітовий союз кружків “Рідної школи”, який очолив В. Ільницький. За період його головування, наприклад, в 1935 році, у Дрогобичі діяв 41 дитячий садок, в них перебувало 1579 учнів. В народній школі навчалось 280 дітей, а в гімназії - 251. "Рідна школа" мала жваві контакти з сільськими кружками “Рідної школи”. В одному зі звітів до обласного управління “Рідної школи” зазначалося: “... Впродовж року відбулося 132 рефератів по Кружках повіту, 40 концертів, 130 вистав, 16 фестин і 66 забав...”⁸.

Повітовий кружок “Рідної школи” тісно співпрацював з читальнями “Просвіти”. Володимир Ільницький був активним членом товариства “Просвіта”, регулярно сплачуючи членські внески в 1926-1932 рр. по 2 злотих, в 1934 р. – 1 злотий.⁹ В.Ільницький був засновником і головним активістом товариства “Підойма”, яке об’єднувало українських бруттівців і захищало їх правові інтереси, фінансово допомагало “Рідній школі”¹⁰.

З 1925 року Володимир Ільницький вступає в Українське національно-демократичне об’єднання (УНДО)¹¹. Це було найбільше політичне об’єднання, яке брало активну участь у виборах до польського парламенту. В основі програми діяльності УНДО було створення самостійної Української держави, створення міцних економічних підстав національного руху, добитися його ідейного й організаційного згуртування,

Ільницького // Галицька зоря. — 2003. — 21 лютого.

⁴ Нижанковський З. Суд і адвокатура // Дрогобиччина - земля Івана Франка. Т.1. — Нью Йорк-Париж-Сідней-Торонто, 1973. — С.581.

⁵ Кокільник С. Спорт у Дрогобичі // Дрогобиччина - земля Івана Франка. — Т.1. — С.563.

⁶ Гавришук С. “Рідна школа” в Дрогобичі // Дрогобиччина - земля Івана Франка. — Т.1. — С.473

⁷ Центральний державний історичний архів України у Львові (далі – ЦДІАЛ). — Ф.206. — Оп.1. — Спр. 890. — Арк. 47-64.

⁸ ЦДІАЛ — Ф.206. — Оп. 1. — Спр. 890. — Арк. 1.

⁹ ЦДІАЛ — Ф.348. — Оп. 1. — Спр. 2288. — Арк. 36-78.

¹⁰ Нижанковський З. Названа праця // Дрогобиччина земля -Івана Франка.—Т.1. — С.581.

¹¹ Там само. — С.584.

щоб стати впливовим зовнішньополітичним фактором. Але через прагнення частини учасників об'єднання до співпраці з поляками, які виявляли щодо України загарбницькі прагнення, нав'язуючи політику "нормалізації", не виконуючи міжнародних зобов'язань, ігноруючи українське питання, решта національно свідомих учасників, серед яких був і Володимир Ільницький, вийшла з УНДО і вступила у Фронт національної єдності (ФНЄ)¹². ФНЄ зайняв жорстку і тверду позицію по відношенню до Польщі, відстоюючи виконання міжнародних зобов'язань останньої перед українцями. В.Ільницький був і активним учасником Товариства "Сільський Господар"¹³, Дрогобицька філія якого нараховувала близько 30 кружків. Діяльність Товариства була надзвичайно багатогранною — від турботи про піднесення сільського господарства і до співпраці з "Рідною школою" та "Просвітою".

У 1939 році після окупації Дрогобича комуністично-більшовицькими військами в суспільно-політичній діяльності В.Ільницького розпочався новий період. Розуміючи свою правоту і діючи в межах закону, В.Ільницький не думав залишати Дрогобич. Він продовжував свою діяльність та відстоював погляди. Така особа була неугодною новій радянській владі. Його було звинувачено як ворога робітничого класу. Безглуздість і сміхотворність звинувачень була очевидною. Невже людина, життєве кредо якої було служіння народу, могла бути ворогом народу.

Доктора В.Ільницького було арештовано в жовтні 1939 року, а перед судом він постав 10 травня 1940 року¹⁴. Колегіальний суд виніс виправдальний вирок. В.Ільницького було негайно звільнено. Хотілося б додати, що радянська юриспруденція у своїх діях керувалася не правовими нормами, а

ідеологічними догмами і при бажанні будь-яку неугодну людину можна було засудити. При виході з зали судового засідання прокурор запитав, чи змінилися його погляди на нову владу, на що почув рішучу і тверду відповідь: "Погляди – не рукавички, їх з-поза тюремних ґрат міняти важко"¹⁵.

Але не судилося В.Ільницькому (незважаючи на вирок суду) залишити стіни цієї зловісної установи. При виході з приміщення НКВС до нього підійшли два "енкаведисти" і він був повторно заарештований. Причина арешту була мотивована дуже просто: "Суд – одно д'єло, а НКВС второе"¹⁶. На захист В.Ільницького виступив Кирило Студинський — видатний діяч того часу, проректор Львівського університету, депутат Верховної Ради СРСР, який, бачачи абсурдність звинувачень, протестував проти арешту і незаконного утримання під вартою, писав листи до Хрущова і Сталіна, передав офіційного листа на адресу дрогобицького суду. Звільнити В.Ільницького не вдалося, але завдяки клопотанням вдалося добитися дозволу на передачу пакунків і виклопотати п'ятнадцятихвилинне побачення сина Степана з батьком, яке відбулося 19 вересня 1940 року в присутності "енкаведиста". Наступне побачення планувалося на Йордан 1941 року, проте після довгих очікувань сину Степану повідомили, що його батька немає у в'язниці. Про його місце перебування органи НКВС відмовилися повідомити¹⁷.

Після Другої світової війни сину Степану вже з-за кордону за допомогою Червоного хреста вдалося дізнатися, що В. Ільницький був засланий в м. Старобільськ Донецької області. Але дорогою туди він помер¹⁸. Так загинув видатний діяч українства. В. Ільницький займався українською справою в той

¹² Пастух Р. Названа праця.

¹³ ЦДІАЛ — Ф.302. — Оп.1. — Спр.764. — Арк.5.

¹⁴ Літопис нескореної України: Документи, матеріали, спогади. Кн.1. — Львів, 1993. — С.160.

¹⁵ С. Ільницький С. Про батька // Дрогобиччина - земля Івана Франка. — Т.1. — С.585.

¹⁶ Там само. — С.586.

¹⁷ Там само. — С.586.

¹⁸ Пастух Р. Названа праця.

час, коли вона була некорисна і небезпечна. Це свідчить про безкорисність і щирість його патріотизму. Це людина, яка служила людям.

Мойшевич Наталія

Маленька Наталя народилась 26 жовтня 1990 року в смт. Підбуж Львівської області в сім'ї Михайла Васильовича та Марії Йосипівни. Батько походить із с.Залокоть Львівської області, за професією водій. Мати – з смт. Підбуж і тепер разом з чоловіком працює у Дрогобичводоканалі.

Крім Наталі, 31 березня 1993 року лелека приніс батькам маленьку Олю, яка тепер також навчається в ЗОШ №1.

Сім'я Мойшевич переїхала у м.Дрогобич. Наталі стала ученицею СШ №1 ім. Івана Франка. Вона попала в клас Шлеян Світлани Богданівни, яка запам'яталась спокоєм і виваженістю поведінки, розумінням дітей.

У світ спорту Наталя потрапила, в деякій мірі, випадково. Декілька разів у школі відбувались неприємні інциденти, і, щоб загартувати характер дочки, батько, Михайло Васильович, повів Наталю в місцеву спортивну школу. Спочатку Наталя попала до тренера з кік-боксингу Віталія Юрійовича Шкраби. Однак поступово заняття спортом заволоділи увагою Наталі, і вона

зацікавилась, крім кік-боксингу ще й боксом та рукопашним боєм. Тренери звернули увагу на завзяту дівчинку, і вона віддала всі сили, щоб виправдати їхні надії, часто підштовхуючи і надихаючи навіть своїх тренерів. В.Ю.Шкрабу змінив Руслан Степанович Мартин, тренером з рукопашного бою став Пліханов Віталій.

Першими змаганнями для Наталі стали обласні у м.Дрогобичі. Вона змогла зайняти II місце - і це тільки після півроку занять. Другі у Радивиліві – чемпіонат України. А далі змагання пішли за змаганнями, а з ними нові успіхи. Ось деякі з цих результатів:

- Бронзова призерка чемпіонату світу (2004, Угорщина);
- Два перші місця на змаганнях "Молодіжні ігри" (2005, Миколаїв, семі- і повний контакт);
- Два перші місця на чемпіонаті України (2006, Дніпропетровськ, семі- і повний контакт);
- Перше місце на чемпіонаті України (2005, Бровари, семі-контакт);
- Перше місце на обласних змаганнях (2006, Львів, Low-kick);
- Два перші місця на "Міжнародному турнірі" (2006, Бахчисарай, лайт- і семі-контакт).

Це тільки невеликий перелік з перемог Наталі, і, сподіваємось, він буде збільшуватись.

У своїх враженнях про школу вона з добротою відгукувалась про уроки історії (Кочиндик М.Я.), алгебри (Кобильник С.М.), української літератури (Коцюба Н.М.), зарубіжної літератури (Іванишин С.Є.) та правознавства (Кундис В.Я.). Та найбільше теплоти в голосі Наталі відчувалось, коли вона говорила про свого улюбленого класного керівника – Наталі Петрівни Романів, яка завжди з розуміє і допоможе як рідна мати.

На закінчення побажаємо нових перемог Наталі та залишатись такою доброю і товариською.

ЗМІСТ

Вступне слово	1
Рід Шептицьких.....	4
Дитинство А. Шептицького	5
Шляхом служіння Богу.....	6
Митрополит Галицький	8
Завершення життя	11
Творчість Андрея Шептицького	13
Пам'ять народна	14
Громадсько-політична діяльність Володимира Ільницького на Дрогобиччині у міжвоєнний період.....	15
Мойшевич Наталія	24
ЗМІСТ	27